

**URZĄD
PATENTOWY
PRL**

**OPIS PATENTOWY
PATENTU TYMCZASOWEGO**

113 038

Patent tymczasowy dodatkowy
do patentu nr

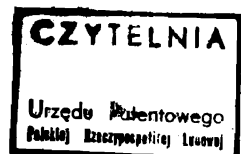
Int. Cl.² B63B 35/16
A01K 73/00

Zgłoszono: 04.11.78 (P. 210715)

Pierwszeństwo:

Zgłoszenie ogłoszono: 08.10.79

Opis patentowy opublikowano: 01.07.1982

Twórcy wynalazku: Jan Zadrozny, Ryszard Brzyski, Józef Swiniarski

Uprawniony z patentu tymczasowego: Akademia Rolnicza w Szczecinie, Szczecin (Polska)

Narzędzie połowu — okrężnica

1

Przedmiotem wynalazku jest narzędzie połowu — okrężnica dla trawlera-okrężnicowca lub okrężnicowca.

Znana jest powszechnie i nadal stosowana okrężnica będąca rodzajem aktywnego narzędzia połowu. Stanowi ją pasmo tkaniny sieciowej o szerokości kilkunastu do około 200 metrów i długości kilkuset, a nawet do ponad 2000 metrów uzbrojona w linę górną, do której przymocowany jest materiał sieciowy na stosownych podwieszakach oraz elementy uszlachniające, pływak. Wzdłuż dolnej krawędzi pasma tkaniny sieciowej biegnie linka ściągająca przechodząc przez stosowne pierścienie metalowe. Jej początek, tak jak i początek liny górnej, znajduje się na pokładzie statku łowczego, zaś koniec, po zamknięciu odpowiednim przeplotem obwodu kurtyny sieciowej otaczającej zlokalizowaną ławicę ryb, podawany jest również na pokład tego statku. Wybieranie, jest to skrócenie długości roboczej tej liny, powoduje stopniowe zmniejszanie się dolnego obwodu owej kurtyny sieciowej aż do zupełnego zamknięcia okrężnicy od dołu. Poprzez dalsze wybieranie na pokład statku łowczego okrężnicy następuje zagęszczenie w niej ryb do momentu, gdy koncentracja ta pozwoli na wydobywanie ryb jednym ze znanych sposobów. Ryby wydobywa się ze znanych rozwiązań okrężnic za pomocą czepaków ręcznych lub mechanicznych, albo ostatnio — za pomocą pomp. Do prac pomocniczych przy wydobywaniu ryb z wody wydzielonej tkaniną sieciową znanej okrężnicy służy również łódź pomocnicza, która brała również udział w fazie wydawania okrężnicy do wody. Nie są znane konstrukcje okrę-

2

żnicy, które zawierałyby w sobie elementy składowe umożliwiające wydobycie na pokład okrężnicy lub jej części wraz ze znajdującymi się w niej rybami.

Dotychczasowe rozwiązania techniczne służące do wybierania ryb z okrężnicy są pracochłonne i mało wydajne, a w przypadku stosowania pompy rybackiej uszkadzają ryby zwłaszcza większe wymiarowo. Ponadto sposób wybierania ryb z okrężnicy na pokład jednostki łowczej różni się w zasadniczy sposób od sposobu wybierania ryb na pokład przy włokowej lub tukowej technice połowów.

Znane jest powszechnie i stosowane narzędzie połowu — włok denny lub pelagiczny. Ukształtowana w formie bardzo wydłużonego leja tkanina sieciowa, odpowiednio uzbrojona, jest holowana w toni wodnej lub po dnie zagarniając swym otworem wlotowym ryby, które przesuwają się następnie coraz bardziej w głąb włoka. Na końcu narzędzia znajduje się worek, stanowiący odpowiednio mocowaną doń część, której zadaniem jest pomieszczenie złowionych ryb i umożliwienie wydobycia ich na pokład statku wraz z samym włokiem. Worek stanowi uformowana w kształt rury gęsta i szczególnie wytrzymała mechanicznie tkanina sieciowa, ostatnio łączona do zakończenia włoka odpowiednim układem linowym, możliwym do rozluźnienia i uwolnienia worka w wodzie. Worek zamyka u wylotu linka ściągająca, zwana sznurówką. Ostatnio spotyka się również worki, które opoza wymienionymi elementami składowymi posiadają również wzdłużne rozcięcia przeplecione odpo-

wiednią liną podczas pracy narzędzia, wysunięcie które powoduje dodatkowe, wzdłużne otwarcie worka, co może mieć istotne znaczenie podczas czynności opróżniania worka na pokładzie statku z ryb. Po wydobywaniu na pokład narzędzia połowu lub po podciągnięciu go do burty, czy rufy statku, za pomocą systemu lin i stosowanych manewrów statkowymi wciągarkami, worek podnosi się na pokład i następnie w całości lub w części, partiami, opróżnia z ryb. System ten, ze względu na bardzo liczne zalety jest powszechnie stosowany i podlega stałemu rozwojowi. Jest on również stosowany w narzędziach ciągniętych przez dwa statki, zwanych tuką.

Celem wynalazku jest skonstruowanie narzędzia połowu, które umożliwiłoby wybranie na pokład złapanych w okrężnicy ryb w sposób identyczny jak przy włokowej lub tukowej metodzie połowów.

Cel ten został osiągnięty przez zaprojektowanie nowej odmiany okrężnicy posiadającej w swym powierzchniowym rogu zaburtowym odpowiednie wybrzuszenie tkaniny sieciowej, do którego przyłączony jest worek podobny w swej konstrukcji do odłączalnego worka włoka czy też tuki. Nowa konstrukcja okrężnicy wyposażona w konwencjonalne uzbrojenie posiada według wynalazku serce wykonane z tkaniny sieciowej oraz wybrzuszenie korzystnie w kształcie leja z przyłączonym doń workiem, w którym gromadzone są złowione ryby i za pomocą którego ryby wydobywane są na pokład statku. Serce oraz worek zamykane są linkami ściągającymi zamocowanymi do wzmocnionych oczek sieciowych. Linki te przewleczone są przez oczka sieciowe worka i serca równoległe do obrzeża otworu w wybrzuszeniu okrężnicy, a następnie przez wzmocnione oczka sieciowe, po czym przechodzą przez worek i szczelinę zamka łączącego na zewnątrz okrężnicy. Dzięki takiemu rozwiązaniu, worek okrężnicy, może być odłączany od narzędzia połowu zarówno na pokładzie jednostki łowczej jak i zdalnie, gdy okrężnica znajduje się jeszcze w wodzie za burtą jednostki. W tym drugim przypadku worek przed odłączeniem od okrężnicy jest zamykany zdalnie przy pomocy odpowiedniej linki ściągającej. W podobny sposób może być także zamknięty otwór w wybrzuszeniu okrężnicy w przypadku, gdy część ryb z większego połowu nie mieści się do worka i musi pozostać w okrężnicy do czasu przyłączenia do niej następnego worka. Po odłączeniu worka od okrężnicy, linka ściągająca worka może być wykorzystywana jako linka holownicza dla podholowywania odczepionego i pływającego po powierzchni wody worka.

Zaletą narzędzia połowu według wynalazku jest ujednolicone wydobywanie ryb z nowej odmiany okrężnicy matniowej przy pomocy worka, co umożliwia łatwiejsze opróżnianie okrężnicy z ryb oraz zaprojektowanie bardziej efektywnych urządzeń i układów połowowych na trawlerach-okrężnicowcach zdolnych do obsługi zarówno włoka, czy tuki jak i okrężnicy, a ponadto przekazywanie w morzu w odłączanym worku ryb złowionych przez statek okrężnicowiec na inny statek przetwórczy.

Przedmiot wynalazku pokazany jest na przykładzie wykonania na rysunku, na którym fig. 1 przedstawia widok na zaburtowy róg powierzchniowy okrężnicy matniowej

pływającej w wodzie, fig. 2 widok z góry na zaburtowy róg powierzchniowy okrężnicy matniowej uwidaczniający kształt jej wybrzuszenia, z przyłączonym workiem fig. 3 przedstawia sposób wypełnienia worka rybami, po wybraniu prawie całej okrężnicy na jednostkę łowczą i pozostawieniu w wodzie jedynie końca wybrzuszenia okrężnicy z workiem, fig. 4 przedstawia szczegół przewleczenia linki ściągającej przez wzmocnione oczko w worku względnie w sercu okrężnicy przy jego otworze, zaś fig. 5 przedstawia szczegół końca wybrzuszenia okrężnicy z zamocowanym w nim sercem oraz odłączany worek, po jego zamknięciu przy pomocy ściągnięcia linki ściągającej.

Powierzchniowy róg zaburtowy okrężnicy matniowej 1 w niewielkiej odległości od geometrycznego rogu okrężnicy 5 posiada wybrzuszenie 2 o kształcie leja uwidocznionym dla przejrzystości rysunku przy pomocy odpowiednich umownych warstw 3, do którego przyłączany jest worek 4 i do którego mogą być przemieszczane ryby zgromadzone w okrężnicy 5 po prawie całkowitym wybraniu jej na pokład jednostki łowczej, a pozostawieniu w wodzie jedynie zaburtowego rogu powierzchniowego okrężnicy 1 z workiem 4. Worek 4 jest zamocowany do wybrzuszenia 2 okrężnicy 5 przy pomocy znanych rozwiązań linowego zamka łączącego 6, a jego rozłączenie może być wykonywane zarówno na pokładzie jednostki łowczej jak i zdalnie, gdy okrężnica 5 znajduje się za rufą lub burtą jednostki łowczej. W tym drugim przypadku przed rozłączeniem worka 4 od okrężnicy 5 worek 4 musi być zamknięty, co dokonuje się poprzez ściągnięcie linki ściągającej 7 przewleczonej przez wzmocnione oczko sieciowe 8 w pewnej stałej odległości od jego końca przyłączalnego do okrężnicy 5. Po ściągnięciu linki ściągającej 7 i przejściu przez wzmocnione oczko 8 węzła 9 na linie ściągającej 7 worek 4 zostaje zamknięty i może być odłączony od okrężnicy 5 przez otwarcie zamka łączącego 6 worka 4 z okrężnicą 5.

W przypadku, gdy w okrężnicy 5 znalazło się więcej ryb niż może ich pomieścić worek 4 przed jego odłączeniem należy także zamknąć otwór w wybrzuszeniu 2 okrężnicy 5 do czego służy specjalnie skonstruowane serce 10 z tkaniny sieciowej zamocowane w wybrzuszeniu 2 okrężnicy 5. Serce 10 przy jego otworze jest zaopatrzone w identyczną linkę ściągającą 7 z węzłem 9 i wzmocnione oczko sieciowe 8.

Dla wybrania dalszej partii ryb z wybrzuszenia 2 okrężnicy 5 należy do serca 10 zamocować następny worek 4, co może być wykonane z pokładu jednostki łowczej, a po zwolnieniu linki ściągającej 7 serca 10 worek 4 może być wypełniony nową porcją ryb.

Narzędzie połowu według wynalazku pozwala w sposób bardzo wyraźny usprawnić wydobywanie ryb na pokład statku. Dodatkową zaletą jest możliwość wprowadzenia do praktyki narzędzi według wynalazku poprzez przerabianie znanych, typowych okrężnic.

Zastrzeżenie patentowe

Narzędzie połowu – okrężnica dla trawlera-okrężnicowca lub okrężnicowca, posiadające kurtynę z tkaniny sieciowej, elementy uszlachniające i konwencjonalne

uzbrojenie, **znamiennie tym**, że posiada serce (10) oraz wybrzuszenie (2), korzystnie w kształcie leja z przyłączonym doń workiem (4), zamykane linkami ściągającymi (7) zamocowanymi do wzmocnionych oczek sieciowych (8) i przewleczonymi przez oczka sieciowe worka (4) i serca (10) okężnicy (5) w kierunku równoległym do

obrzeża otworu w wybrzuszeniu (2) okężnicy (5), a następnie przez wzmocnione oczka sieciowe (8) i wyciągnięte do wnętrza worka (4) lub okężnicy (5) a wyprowadzone na zewnątrz okężnicy (5) przez szczelinę w zamku łączącym (6), przy czym linka ściągająca (7) ma węzeł (9) utrzymujący stan zamknięcia worka (4)

Fig 1

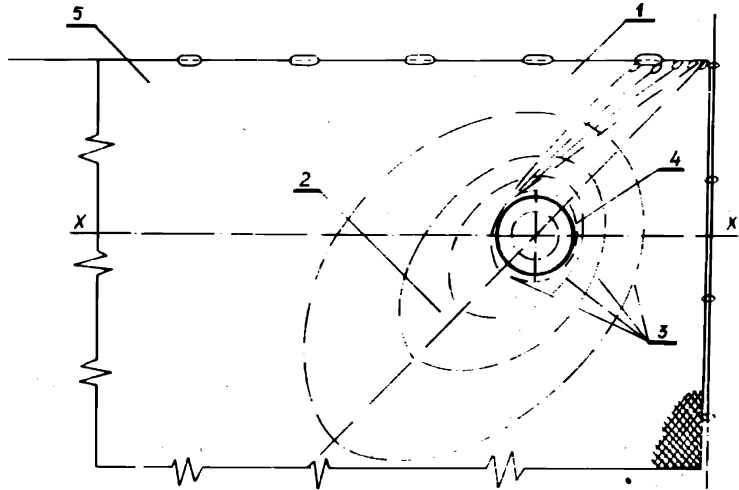

Fig 2

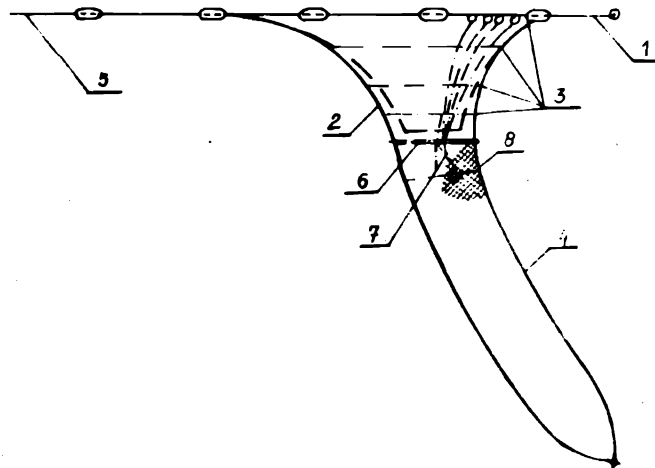

Fig 3

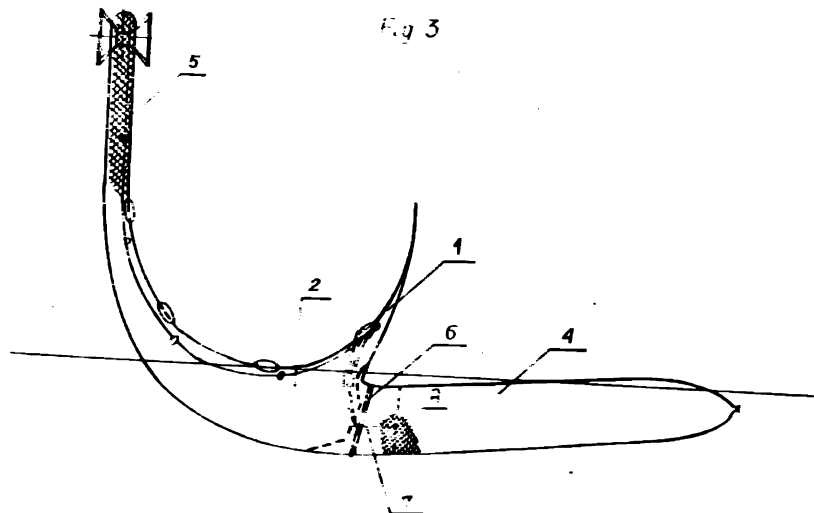

Fig 4

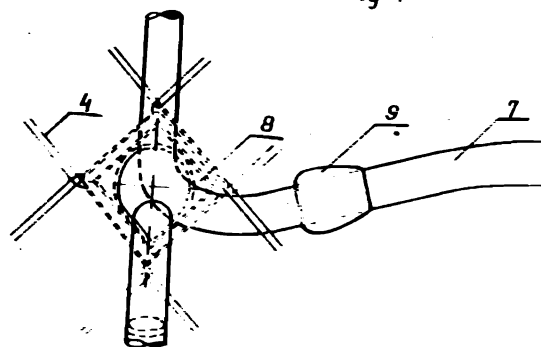

Fig 5

